

SOLO OF SOLIDAIR?

Jeroen Lenaers • lid Europees Parlement

A maanden ruziën de Europese lidstaten met elkaar over hoe om te gaan met de vluchtelingen crisis. Geconfronteerd met een groeiende instroom aan vluchtelingen schieten de lidstaten in een nationale reflex. Problemen worden bij elkaar over de schutting gegooid met een domino-effect tot gevolg. De Europese Commissie doet haar best om controle te krijgen op de crisis, maar wordt daarbij niet geholpen door de lidstaten, die verenigd in de Europese Raad, voornamelijk twijfelachtig en afwachtend reageren.

Het doet me denken aan een passage uit het boek dat ik aan het lezen ben. Het boek heet 'Wij Europeanen' van Wim de Wagt, en het reconstrueert, in de woorden van de auteur, de intrigerende initiatieven van Frankrijk en Duitsland om rond 1930 een federale Europese unie te vormen. Dat mislukte, Europa viel uiteen, en we weten wat er daarna is gebeurd. De tekst is een overpeinzing die toegeschreven wordt aan Robert Peereboom, hoofdredacteur van het Haarlems Dagblad, en in 1931 in Genève aanwezig bij de vergadering van de Volkenbond om de resultaten van de handtekeningactie voor ontwapening vanuit de Nederlandse bevolking aan de Europese leiders te overhandigen. Maar liefst 2,5 miljoen handtekeningen werden er vanuit Nederland verzameld, op een volwassen bevolking van toen 4,5 miljoen mensen.

Een burgerinitiatief van ongekennde omvang! Robert Peereboom analyseert de situatie in het Europa van 1931 als volgt:

“Er werd wel overvloedig gedebatteerd over vrede, ontwapening en internationale samenwerking, er werden gloedvolle redes gehouden en conferenties georganiseerd; als het op concrete maatregelen aankwam gaven de politici niet thuis en kropen ze terug in hun schulp van een angstig en bekrompen nationalisme.”

De schrijver stelt zichzelf de vraag of dit een verbijsterende spiegel van onze eigen tijd is. Ik hoop met heel mijn hart van niet, maar de analyse van Peereboom uit 1931 raakt zeker enkele pijnpunten van het huidige Europese debat over de vluchtelingen crisis, zeker wanneer we bijvoorbeeld kijken naar de situatie op de Balkan.

Ondertussen worden in ons 'beschaafd' Europa burgemeesterskandidaten neergestoken, auto's van politici in brand gestoken en kogelbrieven afgeleverd bij volksvertegenwoordigers. Het sterkt mij in ieder geval in mijn overtuiging dat we de gemaakte fouten uit het verleden niet moeten herhalen, maar moeten blijven vechten voor de vrede, veiligheid en welvaart die we als zo vanzelfsprekend zijn gaan beschouwen. Oprechte samenwerking in Europa op basis van respect, solidariteit en tolerantie is daar een onmisbaar onderdeel van.